

УДК 35

[https://doi.org/10.32689/2617-2224-2021-1\(26\)-226-232](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2021-1(26)-226-232)

Романенко Євген Олександрович,
доктор наук з державного управління, професор, заслужений юрист України, Президент Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, тел.: +38 (044) 264 52 54, e-mail: poboss1978@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2285-0543>

Романенко Евгений Александрович,
доктор наук по государственному управлению, профессор, заслуженный юрист Украины, Президент Всеукраинской ассамблеи докторов наук по государственному управлению, Межрегиональная Академия управления персоналом, 03039, г. Киев, ул. Фрометовская, 2, тел.: +38 (044) 264 52 54, e-mail: poboss1978@gmail.com, [https // orcid.org / 0000-0003-2285-0543](https://orcid.org/0000-0003-2285-0543)

Romanenko Yevhen Oleksandrovych,
Doctor of Science in Public Administration, Professor, Honored Lawyer of Ukraine, President of the Ukrainian Assembly of Doctors of Science in Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, Str. Frometivska, 2, tel.: +38 (044) 264 52 54, e-mail: poboss1978@gmail.com, [https // orcid.org / 0000-0003-2285-0543](https://orcid.org/0000-0003-2285-0543)

Непомнящий Александр Михайлович,
доктор наук з державного управління, професор, заслужений будівельник України, професор кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія

управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, тел.: +38 (044) 264 52 54, e-mail: n_a_m@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-5766-3150>

Непомнящий Александр Михайлович,
доктор наук по государственному управлению, профессор, заслуженный строитель Украины, профессор кафедры публичного администрирования, Межрегиональная Академия управления персоналом, 03039, г. Киев, ул. Фрометовская, 2, тел.: +38 (044) 264 52 54, e-mail: n_a_m@ukr.net, [https // orcid.org / 0000-0002-5766-3150](https://orcid.org/0000-0002-5766-3150)

Непомняшчы Oleksandr Mykhailovych,

Doctor of Science in Public Administration, Professor, Honored Builder of Ukraine, Professor of the Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, Str. Frometivska, 2, tel.: +38 (044) 264 52 54, e-mail: n_a_m@ukr.net, https // orcid.org / 0000-0002-5766-3150

ШОСТА РІЧНИЦЯ ПІДПИСАННЯ МІНСЬКИХ ДОМОВЛЕНОСТЕЙ ЩОДО ПРИПИНЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ НА СХОДІ УКРАЇНИ: АРХЕТИПНИЙ ПІДХІД

Анотація. Визначено, що критичним щодо дій Росії був виступ Постійного представника Німеччини Крістофа Гойсгена. Зокрема, він нагадав Постпреду Росії про Будапештський меморандум, який Москва порушила, а також заявив, що з виступу представника Росії при ООН, “складається враження, що це не Росія вторглася в Україну, а Україна в Росію”.

Зазначено, що Україна провела розведення сил на трьох дільницях, а також ініціювала його ще на чотирьох. Київ також прописав план спільних кроків з виконання Мінських угод. Документ містить чіткі пропозиції спрямовані на припинення конфлікту та цілком відповідає духу і букві угод.

Відмічено, що Донбас як територія отримав розвиток завдяки величезним покладам вугілля протягом близько 200 років. Нині регіон позбавляється своїх шахт. У Донбасі за всю історію існування гірничої справи близько тисячі гірських стовбурів на 600 шахтах. Цифри приблизні, оскільки багато архівів згоріли в Донецьку ще за часів Другої Світової війни. До 2013–2014 рр. на Донбасі працювало близько 250 шахт, у ході війни залишилося 150, з яких 70 % знаходиться на території “ДНР” і “ЛНР”. В результаті бойових дій через перебої з електропостачанням неодноразово відключалися вугледобувні підприємства, що призводило до зупинки систем водовідкачування, а в ряді випадків — і до повного затоплення шахт. Згідно з даними, нині повністю не працює водовідведення на непідконтрольних територіях — від Єнакієве до Горлівки, в районі Первомайська, частково в Донецьку, Макіївці, Шахтарську, Торезькому. На сьогодні відомо про 36 підтоплених шахт.

Обґрунтовано, що райони Горлівки, Єнакієвого і Торезький вважаються вкрай токсичними. Саме тут знаходиться шахта 2-біс, яка являє собою закритий напівзруйнований ртутний Микитівський рудник. Відкачування води з шахти йде, наскільки це можливо, за допомогою зношених ще радянських насосів. Люди навколо страждають від наслідків отруєння ртуттю, з рудника за всі ці роки її дістали 30 тис. т.

Ключові слова: виконання Мінських угод, райони Горлівки, Єнакієвого, шоста річниця підписання Мінських домовленостей.

ШЕСТАЯ ГОДОВЩИНА ПОДПИСАНИЯ МИНСКИХ ДОГОВОРЕННОСТЕЙ О ПРЕКРАЩЕНИИ БОЕВЫХ ДЕЙСТВИЙ НА ВОСТОКЕ УКРАИНЫ: АРХЕТИПИЧЕСКИЙ ПОДХОД

Аннотация. Определено, что критическим в отношении действий России было выступление Постоянного представителя Германии Кристофа Гойсгена. В частности, он напомнил Постпреду России о Будапештском меморандуме, который Москва нарушила, а также заявил, что из выступления представителя России при ООН, “складывается впечатление, что это не Россия вторглась в Украину, а Украина в Россию”.

В свою очередь, отмечено, что Украина провела разведение сил на трех участках, а также инициировала его еще на четырех. Киев также прописал план совместных шагов по выполнению Минских соглашений. Документ содержит четкие предложения направленные на прекращение конфликта и полностью соответствует духу и букве соглашений.

Отмечено, что Донбасс как территория получил развитие благодаря огромным залежам угля, который добывали на протяжении около 200 лет. Сегодня регион лишается своих шахт. В Донбассе за всю историю существования горного дела прорыли около тысячи горных стволов на 600 шахтах. Цифры приблизительные, поскольку много архивов сгорели в Донецке еще во время Второй мировой войны. Перед нынешней войной на Донбассе работало около 250 шахт, в ходе войны осталось 150, из которых 70 % находится на территории “ДНР” и “ЛНР”. В результате боевых действий из-за перебоев с электроснабжением неоднократно отключались угледобывающие предприятия, что приводило к остановке водооткачивающих систем, а в ряде случаев и к полному затоплению шахт. Согласно данным, на сегодняшний день полностью не работает водоотведение на неподконтрольных территориях — от Енакиево до Горловки, в районе Первомайска, частично в Донецке, Макеевке, Шахтерске, Торецкое. На данный момент известно о 36 подтопленных шахтах.

Обосновано, что районы Горловки, Енакиево считаются крайне токсичными. Именно здесь, например, находится шахта 2-бис, которая представляет собой закрытый полуразрушенный ртутный Никитовский рудник. Откачка воды из шахты идет, насколько это возможно, с помощью изношенных еще советских насосов. Люди вокруг страдают от последствий отравления ртутью, с рудника за все эти годы ее получили 30 тыс. т.

Ключевые слова: выполнение Минских соглашений, районы Горловки, Енакиево, шестая годовщина подписания Минских договоренностей.

THE SIXTH ANNIVERSARY OF THE SIGNING OF THE MINSK AGREEMENT ON THE CESSATION OF HOSTILITIES IN EAST UKRAINE: ARCHETYPICAL APPROACH

Abstract. It was determined that the speech of the Permanent representative of Germany Christoph Heusgen was critical in relation to Russia's actions. In par-

ticular, he reminded the Permanent Representative of Russia about the Budapest Memorandum, Moscow violated, and also stated that from the speech of the Russian representative to the United Nations, “one gets the impression that it was not Russia that invaded Ukraine, but Ukraine in Russia”.

It has been proven that Leonid Kravchuk, in turn, noted that Ukraine conducted a disengagement of forces in three areas, and also initiated it in four more. Kyiv also outlined a plan for joint steps to implement the Minsk agreements. The document contains clear proposals for ways to end the conflict and is fully consistent with the spirit and letter of the agreements.

It is noted, that Donbas as a territory has been developed thanks to the huge deposits of coal, which have been mined for about 200 years. Today the region is losing its mines. In the Donbas, over the entire history of mining, about a thousand shafts have been dug in 600 mines. The figures are approximate, since coal has been mined in these places for 200 years and many archives burned down in Donetsk during the last war. Before this war, about 250 mines worked in the Donbas; during the war, 150 remained, of which 70 % are located on the territory of the “DNR” and “LNR”. As a result of hostilities due to power outages, coal mining enterprises were repeatedly turned off, which led to the shutdown of water-pumping systems, in some cases led to complete flooding of mines. According to the data, to date, sewerage does not work at all in the territories not controlled by Kyiv – from Yenakiieve to Horlivka, in the Pervomaisk district, partly in Donetsk, Makiivka, Shakhtarsk, Toretsk. At the moment, 36 flooded mines are known.

It has been substantiated that the Horlivka, Yenakiieve and Toretsk districts are sharply considered extremely toxic. It is here, for example, that the 2-bis mine is located, which is a closed dilapidated Mykytivskyi mercury mine. Water is being pumped out of the mine – as far as possible with the help of worn-out Soviet pumps. People around are suffering from the consequences of mercury poisoning, 30,000 tons have been received from the mine over the years.

Keywords: implementation of the Minsk agreements, Horlivka, Yenakiieve districts, the sixth anniversary of the signing of the Minsk agreements.

Постановка проблеми. Напередодні шостої річниці підписання Мінських домовленостей щодо припинення бойових дій на сході України, на вимогу Росії зібрався Рада Безпеки ООН. Постійне представництво Росії при ООН втретє, напередодні чергової річниці підписання Мінських угод, скликало засідання Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй для розгляду стану виконання

досягнутих домовленостей. Позицію України членам Ради безпеки представив Голова делегації України у Тристоронній контактній групі Леонід Кравчук.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематикою дослідження війни на Сході України, в міждисциплінарному вимірі, займалися багато вітчизняних та міжнародних експертів.

Мета статті: обґрунтувати шосту річницю підписання Мінських домовленостей щодо припинення бойових дій на сході України, з урахуванням архетипних основ.

Виклад основного матеріалу. Значна частина виступів стосувалася погіршенню ситуації на тимчасово непідконтрольних територіях, зростанню кількості обстрілів та втрат. Представники США, Німеччини та Франції назвали Російську Федерацію справжньою винуватицею військових дій на Сході України. Більшість представників країн-членів Ради Безпеки також висловили свою підтримку Україні, її суверенітету та територіальної цілісності.

Критичним щодо дій Росії був виступ і Постійного представника Німеччини Крістофа Гойсгена. Зокрема, він нагадав Постпреду Росії про Будапештський меморандум, який Москва порушила, а також заявив, що з виступу представника Росії при ООН, “складається враження, що це не Росія вторглася в Україну, а Україна в Росію”.

Леонід Кравчук, у свою чергу, надав учасникам зустрічі оновлену інформацію щодо виконання Мінських угод. Зокрема, він зазначив, що Україна провела розведення сил на трьох дільницях, а також ініціювала його ще на чотирьох. Київ також прописав план спільних кроків з виконання Мінських угод. Документ містить чіткі пропозиції спрямовані на припинення конфлікту та повністю відповідає духу і букві угод.

Україна також затвердила рамкову угоду щодо протимінної діяльності та доопрацювала план щодо розмінування на 19 погоджених май-

данчиках. Проте російська сторона під різними приводами відмовляється завершити роботу з розмінування, а також щодо чотирьох нових ділянок по розведенню сил.

“На сьогодні вже нікого не можуть ввести в оману спроби Росії перекопати міжнародне співтовариство, що в Україні немає російських військ, зброї або найманців. Адже фактично Російська Федерація перетворила окремі райони Донецької і Луганської областей, а також Крим у свій великий військовий форпост”, – підсумував Леонід Кравчук [1].

В ході публічного обговорення проекту Національної економічної стратегії – 2030 на тему “Реінтеграція тимчасово окупованих територій України” 12 лютого, в Києві, було оприлюднено, що втрати України у зв’язку з окупацією Росією частини територій Донецької і Луганської областей на сьогодні вже склали 375 млрд грн без урахування вартості знаходяться там активів. Крім того за оцінками Віденського міжнародного інституту, витрати на відновлення Донецької і Луганської областей оцінюються в більш, ніж \$ 21 млрд [2].

Глава української делегації в ТКГ Леонід Кравчук під час засідання Радбезу ООН відмітив, що Донбас знаходиться на межі екологічної катастрофи. І не тільки в зв’язку з забрудненням повітря і ґрунту, вибухами боєприпасів і мін, а й внаслідок радіоактивних викидів [3].

Донбас як територія отримав розвиток завдяки величезним покладів вугілля, який добували на протязі близько 200 років. Сьогодні регіон позбавляється своїх шахт. У Донбасі за всю історію існування гірничої

справи прорили близько тисячі гірських стовбурів на 600 шахтах. Цифри приблизні, оскільки вугілля в цих місцях добували 200 років і багато архівів згоріли в Донецьку ще в минулу війну. Перед цією війною на Донбасі працювало близько 250 шахт, в ході війни залишилося 150, з яких 70 % знаходиться на території “ДНР” і “ЛНР”. В результаті бойових дій через перебої з електропостачанням неодноразово відключалися вугледобувні підприємства, що призводило до зупинки водовідкачуючих систем, що в ряді випадків призводило до повного затоплення шахт. Згідно з даними, на сьогоднішній день повністю не працює водовідведення на непідконтрольних Києву територіях — від Єнакієве до Горлівки, в районі Первомайська, частково в Донецьку, Макіївці, Шахтарську, Торецькому. На даний момент відомо про 36 підтоплених шахтах [4; 5].

З 1 липня 2017 р. від електрики відключені насоси двох шахт — “Єнакіївській” і “Полтавської” (м. Єнакієве) — і їх початок планово заливати водою — це так звана “мокра” консервація. Ці шахти знаходяться поза зоною війни, і закривають їх в ході розпочатої реструктуризації. Мокра консервація неминуче призведе до підйому вод на сусідній шахті “Юних комунарів” (“Юнком” в н. п. Бунге, колишній Юнокомунарівськ), де майже три роки тому (з весни 2018 року) окупаційна адміністрація припинила відкачування підземних вод. І ця шахта теж затоплена. На шахті “Юнком” в 1979 році був проведений єдиний “промисловий” підземний ядерний вибух потужністю в 300 кілотонн з метою позбавити

найнебезпечніший рудник Союзу від шахтного газу. Передбачалося, що розтріскування порід, викликане потужним ядерним вибухом, призведе до дегазації шахти і там буде безпечніше працювати шахтарям. Експеримент не вдався, а на глибині близько кілометра утворилася капсула з оплавленими до скла стінками, якщо на ній багато вода з радіоактивними стронцієм і цезієм. Сама склоподібна капсула, порожнеча 28–30 метрів діаметром, яка називається “об’єкт Кліваж”, є потужним джерелом радіації, проходить до неї замуровані бетонними перемичками, і ще недавно цей об’єкт був відносно надійно похований. У разі, якщо вона буде заповнена водою, вона буде розповзатися по всьому горизонтів і потрапить як мінімум в Сіверський Донець. Що призведе до того що люди не зможуть жити в регіоні протягом десятка років.

Райони Горлівки, Єнакієвого і Торезький вважаються вкрай токсичними. Саме тут, наприклад, знаходиться шахта 2-біс, яка представляє собою закритий напівзруйнований ртутний Микитівський рудник. Відкачування води з шахти йде — наскільки це можливо за допомогою зношених ще радянських насосів. Люди навколо страждають від наслідків отруєння ртуттю, з рудника за всі ці роки її дістали 30 тисяч тонн. У ситуації з шахтою 2-біс це загрожує непоправної екологічної катастрофою для всього регіону. І справа не тільки в відходах видобутку ртуті — шахтні виробки йдуть якраз під руслом каналу “Сіверський Донець – Донбас”, що постачає питною водою мільйони людей від Горлівки до Маріуполя. Якщо канал “провалиться”, води зов-

сім позбудуться і в “ДНР”, і на українських півдні і заході Донецької області [3]. Але і затоплення звичайних шахт, хоч і не призведе до настільки фатальних наслідків, але не менш небезпечно для навколишнього середовища. Істотну небезпеку становить шахтний метан, який при затопленні виробок по крутозалегаючим пластам буде підніматися на поверхню, а це реальна небезпека накопичення газу в виробничих і побутових приміщеннях і можливі вибухи. Крім газу, шахтні води виносять ще й сіль. Вони дуже засолені, в результаті їх виходу на поверхню засолюються всі підземні водні горизонти, вода в колодязях стає непридатною для пиття. Засолюються і заболочується ґрунт. І замість пшеничних полів і фруктових садів через 2–3 роки на місці виходу вод на поверхню будуть непридатні для господарського використання солончакові пустелі і болота. Крім того, підняття шахтних вод викликає ще і зсувні явища [4].

Висновки. Завершуючи, відзначимо, що ООН також звертає увагу на катастрофічний стан системи охорони здоров'я і поширення епідемій і хвороб серед населення Донбасу. Зростає і кількість випадків стійкого до антибіотиків туберкульозу, ВІЛ, поліомієліту та COVID. Показники захворюваності на ВІЛ серед вагітних жінок в зоні конфлікту набагато перевищують середні цифри по країні. На екологічні та гуманітарні операції на сході України у держави не вистачає коштів, а міжнародне співтовариство практично рідко згадує про долю жителів цієї країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. <https://www.radiosvoboda.org/a/rada-bezpeky-oon-minskidomovlenosti/31101339.html>
2. <https://kurs.com.ua/novost/289441-skolko-ubitkov-ponesla-ukraina-iz-za-okkupacii-donbassa?source=ukrnet>
3. <HTTPS://WWW.PRAVDA.COM.UA/NEWS/2018/04/19/7178092/>
4. Романенко Е. А. Экологическая катастрофа на Донбассе / “Prospects for the Development of Modern Science”: Materials of the III International Scientific-Practical Conference. Seoul, Korea: Regional Academy of Management, 2018. P. 84–90.
5. Zhukova I. V. Methodological aspects of public-civic communication research // *Public management*. 2019. № 5 (20). December 2019. P. 75–84.

REFERENCES

1. <https://www.radiosvoboda.org/a/rada-bezpeky-oon-minskidomovlenosti/31101339.html>
2. <https://kurs.com.ua/novost/289441-skolko-ubitkov-ponesla-ukraina-iz-za-okkupacii-donbassa?source=ukrnet>
3. <HTTPS://WWW.PRAVDA.COM.UA/NEWS/2018/04/19/7178092/>
4. Romanenko E. A. Jekologicheskaja katastrofa na Donbasse / “Prospects for the Development of Modern Science”: *Materials of the III International Scientific-Practical Conference*. Seoul, Korea: Regional Academy of Management, 2018. P. 84–90.
5. Zhukova I. V. Methodological aspects of public-civic communication research // *Public management*. 2019. № 5 (20). December 2019. P. 75–84.